

Opas murto- ja palosuojaukseen

Tiesitkö että...

Suomessa tehdään lähes 20.000 liike- ja asuntomurtoa vuodessa (SVK)

- Palovahinkoja tapahtuu vuosittain yli 3.000 rakennuksessa (SPEK)
 - Yrityksen toiminnalle tärkeää tietoa ja omaisuutta säilytetään usein käyttöön soveltumattomassa, luokittelemattomassa kaapissa
 - Datamateriaali (levykkeet/nauhat) tuhoutuu jo +55 asteen lämpötilassa
 - 50% vahingon kärsineistä yrityksistä joutuu lopettamaan toimintansa menetetyn tiedon takia
 - Tietoa ja tehtyä työtä ei voida vakuuttaa
 - Hälytysjärjestelmät toimivat vasta kun jostain on jo tapahtunut
- Viime vuosina kassakaappimurtoja on tehty keskimäärin yksi yössä keskusrikospoliisin tilastojen mukaan. Terminä kassakaappimurto on kuitenkin harhaanjohtava, sillä valtaosa murretuista kaapeista on kassakaapin virkaa hoitavia testaamattomia kaappeja.
- Kaksi kolmesta murrosta tehdään jollakin seuraavista tavoista:
- ovi väännetään auki
 - koko kaappi anastetaan
 - lukko avataan löydettyllä avaimella.
- Nämä jäisivät kuitenkin epäonnistuneen yrityksen asteella seuraavin yksinkertaisin toimenpitein:
- 1) asiakirjakaapin tilalla on oikea kassakaappi
 - 2) kaappi ankkuroidaan lattiaan
 - 3) kaapin avaimia kuljetetaan mukana
 - 4) Kaappi varustetaan koodilukolla.
- Mm. näistä arvo-omaisuuden suojaamisessa huomioitavista asioista kerromme tässä oppaassa.

Riskit omaisuuden murto- ja palosuojauksessa

Asiakirjakaappi on suunniteltu suojaamaan palolta

Paloturva- ja asiakirjakaapit on suunniteltu ja testattu ensisijaisesti suojaamaan paperia tulelta, ovesa olevan testikilven mukaisesti. Kun paloeristys, keveys ja valmistuskustannukset pyritään optimoimaan, kaapin valmistuksessa käytetään ohuita metalliosia sekä huokoista vaahbetonia.

Näiden materiaalivalintojen takia paloturvakaappien tarjoama murtosuoja on korkeintaan välttävä: keveimpien kaappien peltikuoresta menee kirveskin lävitse, ja vaahbetonia pystyy työstämään ruuvimeisselillä. Kaapin rakenne ei myöskään kestä oven vääntämistä: pahimmassa tapauksessa ovi aukeaa sorkkaraudalla jopa vajaassa minuutissa - ja näin nopeasti eivät hälytysjärjestelmän hälyttämät vartijatkaan välttämättä ehdi paikalle.

Miten kassakaappi eroaa asiakirjakaapista?

Murtoturvallisen kassakaapin tunnistaminen ei ole aivan yksinkertaista, koska useimmat kaapit näyttävät turvallisilta. Seuraavista kassakaapin tunnusmerkeistä on kuitenkin apua:

- se on alle 10 vuotta vanha
- siinä ei ole jalkoja eikä pyöriä
- se on lattiaan ankkuroitu
- sen oven jokaisella sivulla on paksumpiterässalvat
- siinä on yli 10 cm pitkät avaimet
- **se on varustettu testikilvellä (kts. viereinen sivu)**

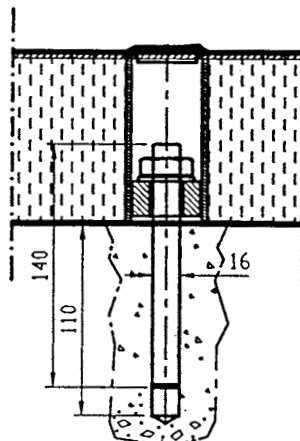
Tällainen kaappi suojaa murtotilanteessa kuten kassakaapin pitääkin: sen ovi ei aukea vääntämällä, ja reijän tekeminen siihen vaatii aikaa, taitoa ja järeitä työkaluja sekä pitää kovaa ääntä.

Kassakaappi 2000-luvulta.

Kassakaappi 1940-luvulta.

Oikeaoppinen lattiaanankkurointi ehkäisee kaapin anastamista.

Paraskin kassakaappi aukeaa avaimella

Avaimilla tehdyt kaappimurrot mahdollistaa se, että kaapin käyttäjä ei viitsi kuljettaa pitkiä avaimia mukanaan, vaan yrittää piilottaa ne. Yleensä murtautujat kuitenkin löytävät avaimet, eikä vakuutuskaan korvaa tällaisessa tapauksessa kaapin sisältöä.

Paras ratkaisu ongelmaan on kaapin varustaminen koodilukolla, jolloin välttyään avainten kuljettamiselta - eivätkä murtautujat sotke paikkoja ainakaan avainta etsiessään.

Kaapit voidaan myös liittää kulunvalvontaan sekä hälytysjärjestelmään.

Ikivanhoilla kassakaapeilla heikko murto- ja palosuoja

Ikivanhojen kassakaappien murtosuoja on - massiivisesta ulkomuodosta ja painosta huolimatta - vaatimaton nykypäivän työkaluja vastaan. Niiden murtoturva on perustunut lähes pelkästään paksuun pintalevyyn, joka ei kuitenkaan kestä esimerkiksi laikkaa montaa minuuttia.

Nämä ns. antiikkikaapit eivät myöskään anna minkäänlaista palosuojaa, koska niiden jauhomainen eriste on pakkautunut vuosien kuluessa seinien alaosaan jättäen yläosan ontoksi.

Kaapin anastaminen houkuttelee

Koko kaapin anastaminen houkuttelee varkaita siksi, että varsinainen murtautuminen on luonnollisesti turvallisinta tehdä jossain syrjäisessä paikassa.

Jos kaappi voidaan tuoda paikalleen, se voidaan myös viedä pois - kyse on ainoastaan välineistä ja tekniikasta. Siksi jokainen kaappi tulee aina ankkuroida lattiaan kiinni.

Murtoluokitus kertoo kassakaapin turvatason

KASO-turvakartoitus

Monissa yrityksissä on käytössä mitä erilaisimpia kaappeja asiakirjojen, datamateriaalin ja käteisen rahan säilytykseen. Usein nämä kaapit ovat antiikkisen vanhoja ja niiden alkuperäinen käyttötarkoitus on voinut muuttua useaan kertaan vuosien saatossa. Myös vakuutusehdot ja testistandardit asettavat kaapeille erityisvaatimuksia.

Kaso Oy:n turvakartoitus on kehitetty palvelemaan yrityksen fyysiseen suojaukseen liittyvissä ongelmissa. Sen tarkoituksena on kartoittaa, vastaa ko yrityksen kaappikanta käyttötarkoitustaan:

- Ovatko käteisvarat niille tarkoitettussa murtoluokitellussa (Eurostandardi EN 1143-1) kassakaapissa

- Onko kaapin luokitus siinä säilytettävän omaisuuden tasolla (kts. oheinen taulukko; vakuutusehdot)
- Onko kaapin sijoituspaikka ja kiinnitystapa oikea
- Onko kaappien avainhallinta kontrolloitu
- Onko koodilukkojen järjestelmävaihdot suoritettu
- Säilytetäänkö tärkeitä asiakirjoja palolta suojaavassa, testinormin (NT Fire 017) mukaan luokitellussa (60 PAPER) ja testatussa paloturvakkaapissa
- Säilytetäänkö varmuuskopioita ja muuta datamateriaalia niille tarkoitetuissa dataturvakaapeissa (S 120 DIS)

Kaso Oy:n asiantuntija suorittaa turvakartoituksen yrityksen turvallisuudesta vastaavan henkilön val-

tuuttamana. Turvakartoitus on luotettavaksi.

The image shows a detailed form titled 'KASO TURVAKARTOITUS Luotettavuustietäminen'. It contains various fields for recording information about the safe, including its location, type, and security features. There are checkboxes for different security levels and sections for the assessor's and client's details.

Eurooppalainen murtostandardi

Uuden yhteiseurooppalaisen murtostandardin (EN 1143-1) mukaan testatut ja hyväksytyt kaapit sijoitetaan eri murtosuojaluokkiin.

Murtosuojaluokka merkitään kaapissa olevaan tyyppihyväksyntäkilpeen I, II, III jne. Mitä korkeampi kaapin murtosuojaluokka on, sen turvallisempi on kaappi murtosuojaaltaan. Kaapin saama euroluokkamerkintä kertoo sen rakennevahvuuden olevan yhtä kompakti joka puolelta, jolloin "ketjun jokainen lenkki" (seinämät / ovi / salpakoneisto / lukko) on yhtä vahva ja testattu.

Luokissa I-II on Kaso-kassakaapit lisäksi paloluokiteltu (60 PAPER) ja ne voidaan varustaa myös atk-tietovälineitä varten ns. datalokerolla (90 DISKETTE). Valmistajalta, jonka tuotannossa on euroluokiteltuja kaappeja, edellytetään sertifioitua laatujärjestelmää. Sen lisäksi on testilaitos oikeutettu tarkastamaan ja valvomaan tyyppihyväksytyjen kaappien valmistusta tehtaalla. Kyseinen valvonta on siten myös takuu

euroluokiteltujen kaappien korkeasta laadusta. Kaappeja testataan eurostandardin mukaan Saksassa (VdS), Ruotsissa (SSF) ja Ranskassa (CNPP). Näiden laitosten testaustoiminta on eurooppalaisen ECB-S:n (European Certification Board-Security Systems) hyväksymä ja valvoma. Vieressä ECB-S:n myöntämä tyyppihyväksyntäkilpi kassakaapille murtoluokassa Euro IV.

Vakuutusehdot

Kaapin murtosuojaan taso vaikuttaa vakuutusehtoihin: mitä turvallisempi kaappi, sitä enemmän siinä saa säilyttää rahanarvoista omaisuutta. Oheinen Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton taulukko kertoo ohjeelliset enimmäissäilytysmäärät eri murtoluokkien kaapeissa (huom. korvausmäärät ovat suosituksia, eivätkä vakuutusyhtiöiden virallisia ehtoja). Silloin kun kaapissa säilytetään sellaista aineistoa - kuten elintärkeitä tietoja - jota vakuutus ei pysty korvaamaan, on ehkä aiheellista valita

turvallisempi kaappi kuin mitä vakuutusehdot edellyttäisivät.

Suositus enimmäiseuromääristä murtoluokitelluissa kaapeissa

EURO-STANDARDI (LUOKKA)	MAKSIMIKORVAUS (EURO)
I	10.000
II	30.000
III	60.000
IV	120.000
V	200.000

Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton Kassakaappiohje (SVK 2003).

Kassakaappi ja asiakirjakaappi eivät suojaa datamateriaalia tulipalossa

Kassa- ja asiakirjakaappien palosuoja perustuu yleensä eristemateriaalin sisältämän kidenesteen höyrystymiseen ja sen lämpöä sitovaan vaikutukseen. Tulipalossa kuuma höyry tunkeutuu kaappiin, jolloin kaapin sisälämpötila nousee jo kymmenen minuutin aikana 100°C:een. Tästä ei kuitenkaan ole haittaa, mikäli kaapissa säilytetään paperimateriaalia, sillä tavallinen paperi kestää kuumuutta 175°C.

Sen sijaan datamateriaali ei kes-

tä lämpöä kuin 55°C - eli tulipalossa levykkeet ja datakasetit tuhoutuvat kassa- ja asiakirjakaapin sisällä reilussa kymmenessä minuutissa. Siksi datamateriaali vaatii suojakseen dataturvakaapin tai datasisälokeroon, joissa datamateriaalin alhainen lämmönkesto on huomioitu.

Se, minkä materiaalin suojaamiseen kaappi on palotestattu, ilmoitetaan oven sisäpuolella olevalla kyltillä: ns. paperikaapeissa on yleensä kirjain-

tunnus "P" (PAPER) ja datakaapeissa "DIS" (DISKETTE). Vaativin paloturvavuokka on yhteiseurooppalaisen EN 1047-1-Standardin "S 120 DIS".

Ennen kaapin hankintaa

- **Selvitä ja kartoita** käyttö- ja suojaustarve
 - yksi vai useampi käyttäjä
 - mitä suojataan ja miltä, esimerkiksi paperia palolta, paperia palolta ja murrolta, dataa palolta jne.
- **Määrittele** kaapin kokoluokka huomioiden pitkä käyttöikä. Jätä "pelivaraa", mitä suurempi kaappi sen edullisempi sisätila.
- **Määrittele** lukitustarve käyttäjämäärän mukaan, tarvitaanko yhden tai useamman käyttäjäkoodin lukko.
- **Pyydä** yritykseltä kaapin testisertifikaatti, joka varmistaa ECB*S tes-

tiluokituksen voimassaolon.

- **Pyydä** yritykseltä laatusertifikaatti, joka varmistaa valmistajan laatu- ja järjestelmän ISO 9001:2000 voimassaolon.
- **Pyydä** selvitys takuuehdoista (EU/24 kk)
- **Pyydä** selvitys huollosta ja sen saatavuudesta sekä kattavuudesta. Säännöllinen huolto varmistaa toimivuuden.
- **Pyydä** myyjää huolehtimaan toimituksesta ja asennuksesta. Kaappien toimitus ja asennus vaatii ammattitaitoa ja kaapin asennuksesta tulee laatia aina kirjallinen asennus-

pöytäkirja. Myös käyttöohje tulee aina olla kaapin mukana.

- **Pyydä** myyjältä aina kirjallinen tarjous valituista kaappivaihtoehdoista. Jos mahdollista käy tutustumassa ennakkoon eri vaihtoehtoihin myyjän luona, kaappimalli on helpompi vaihtaa ennen hankintaa kun hankinnan jälkeen.
- **Keskustele** myös Vakuutusyhtiösi kanssa, lisätietoja; www.vakes.fi.
- **MUISTA, ETTÄ VÄÄRIÄ KYSYMYKSIÄ EI OLE**; olet tekemässä pitkäaikaista investointia turvallisuuteen, jonka tulee toimia 24 tuntia vuorokaudessa, vuoden jokaisena päivänä.

Kason kokonaispalvelu

Suomalaisen Kaso Oy:n valmistus- ja myyntiohjelmaan kuuluu kattava valikoima murrolta, palolta ja ryöstöltä suojaavia tuotteita. Tärkeimmät tuoteryhmät ovat kassa-, palo- ja dataturvakaapit, elementtiholvit, holvin ja arkistonovet, aikaviivekalusteet, kassalippaat, tallelokerot sekä sosiaalitalojen kalusteet.

Kaso-tuotteiden laadun takaavat ISO 9001:2000-laatu- ja järjestelmä sekä luotuisat tuotteille suoritetut testit. Kaso-tuotteita on murto- ja palotestattu maailmanlaajuisesti (mm. Pohjois-

maissa, Saksassa, Yhdysvalloissa).

Toimitus. Hoidamme tarvittaessa kaapin kuljetuksen lopulliselle sijoituspaikalleen asti. Huolehdimme myös rikutun kaapin poisviennistä ja hävityksestä.

Asennus. Suoritamme kassakaappien lattiaanankuroinnit ammattitaidolla.

Huolto. Oma huoltomme päivystää läpi vuorokauden ja suorittaa kaikki kaappeihin liittyvät huoltotyöt. Sitä täydentää kattava valtuutettujen huoltoliikkeiden verkosto.

Korjaus. Pystymme korjaamaan suu-

rimman osan murtoyrityksissä rikotuista Kaso-kassakaapeista entisen veroisiksi. Korjauskelvottoman kaapin tilalle voimme toimittaa uuden kaapin usein jo samana päivänä.

Käytetyt kaapit. Huolehdimme pois-kuljetuksesta ja asianmukaisesta hävityksestä.

Rahoitus- ja huoltosopimukset. Tarjoamme Kaso-kaappeihin yksilöityjä rahoitus- ja huoltosopimusvaihtoehtoja.

Turvakartoitus. Suoritamme kaappien riskikartoituksia, (luokitukset, toimenpide-ehdotukset).

Lisätietoja:

KASO®

Kaso Oy • Lyhtytie 2, PL 27, 00751 Helsinki • Puh. (09) 346 81 • fax (09) 386 0021 • myynti@kaso.fi

www.kaso.fi